

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๖๖

วันที่ ๒๓ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ศาลอุทธรณ์ภาค ๖

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง กรณีพนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์เป็นโจทก์ฟ้องนายกิตติชัยหรืออัน พชนี เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดนครสวรรค์ คดีหมายเลขดำที่ อ ๒๑๐/๒๕๖๕ คดีหมายเลขแดงที่ อ ๕๐๔/๒๕๖๕ ในความผิดฐานพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ปกครอง ผู้ดูแล ไปกระทำชำเรา อันเป็นการพรากไปเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจไปด้วย จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลจังหวัดนครสวรรค์พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๙ วรรคหนึ่ง จำคุก ๒ ปี ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๑ ปี แต่จำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนในความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีนโดยไม่ได้รับอนุญาตและฐาน มีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ให้จำคุก ๓ ปี ๓ เดือน และปรับ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ย ๓๐๗/๒๕๖๓ ของศาลจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีใช้ความผิดที่ได้กระทำ โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน จึงไม่อาจรอการลงโทษจำคุก ให้จำเลยได้ จำเลยอุทธรณ์ขอให้รอการลงโทษ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้ร้อง จำเลยยื่นคำร้องต่อผู้ร้อง ขอให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖

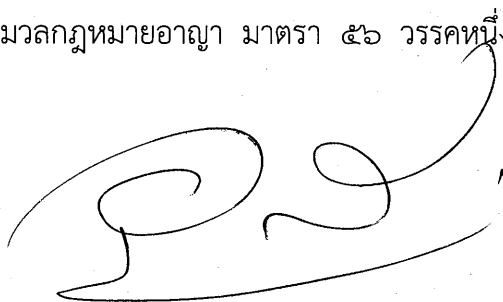
วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง มีเจตนารมณ์ที่คำนึงถึงการลงโทษจำคุกในครั้งก่อนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดที่เคยได้รับโทษจำคุกมาแล้วเช็ดหลาบไม่กล้ากระทำความผิดอีก อันเป็นการป้องปรามผู้กระทำความผิดไม่ให้หวนกลับมากระทำความผิดในครั้งต่อ ๆ ไป แต่เนื้อหาในมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง มีเนื้อหาเป็นการจำกัดการใช้ดุลพินิจของศาลหรือผู้พิพากษา เป็นการบังคับให้ศาลหรือผู้พิพากษาตีความเป็นอื่นไม่ได้ นอกจากต้องพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยแต่เพียงสถานเดียว แม้ว่าจำเลยจะมีโอกาสได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติดังกล่าวเพียงใดก็ตาม ศาลหรือผู้พิพากษาก็ไม่รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษของจำเลยได้ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการขัดกับเหตุผลและเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ โดยรวมที่มุ่งหมายจะใช้สำหรับป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดในครั้งต่อ ๆ ไป จำเลยเห็นว่าการใช้มาตรการรอการลงโทษต้องสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ศาลควรคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึกความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอื่นอันควรปรานี อันเป็นเหตุปัจจุบันที่ควรนำมาประกอบการบังคับใช้กฎหมายเป็นลำดับแรก มิใช่ นำความผิดในอดีต ซึ่งไม่อาจแก้ไขได้มาเป็นเงื่อนไขแรกในการใช้ดุลพินิจเพื่อรอการลงโทษจำเลย ประกอบกับบทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดระยะเวลาของการต้องโทษจำคุกไว้ มีผลให้บุคคลที่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน แม้กระทำความผิดด้วยความจำเป็นหรือกระทำความผิดเพื่อป้องกันสิทธิที่ไม่อาจได้รับโอกาสให้กลับตัว เป็นพลเมืองดีในคดีหลังได้ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่จำแนกประเภทความผิด การกระทำความผิด และความหนักเบาแห่งสภาพบังคับตามลักษณะและพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุซึ่งไม่ได้สัดส่วนกัน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๖

ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัยกรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ เพราะเป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป มิได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น (๑) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ (๒) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ (๓) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระทำความผิดอีกโดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และ

เมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึกความผิด และพยายามบรรเทา ผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ ไม่ว่าจะ เป็นโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่าง เพื่อให้โอกาสกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้” เป็นบทบัญญัติให้ศาลใช้ดุลพินิจ ในการพิจารณารอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ก่อนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่เคย ต้องโทษจำคุกเพียงเล็กน้อยหรือมีไข้ผู้กระทำความผิดติดนิสัยได้รับโอกาสในการรอการกำหนดโทษหรือรอการ ลงโทษเพื่อให้ผู้นั้นสามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดี ไม่ควรถูกส่งเข้ารับโทษจำคุกได้ โดยการใช้ดุลพินิจของ ศาลดังกล่าว เป็นการกำหนดไว้ให้เป็นมาตรฐานเพื่อป้องกันมิให้ศาลใช้ดุลพินิจไปในทางที่อาจทำให้เกิด ความเสียหายหรือไม่เป็นธรรมแก่ผู้กระทำความผิด หากใช่เป็นการจำกัดการใช้ดุลพินิจของศาล หรือเป็น การบังคับให้ศาลหรือผู้พิพากษาต้องพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยแต่เพียงสถานเดียวแต่ประการใด ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง จึงมิได้เป็นบทบัญญัติที่จำกัดการใช้ดุลพินิจของศาล ให้ต้องพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยแต่เพียงสถานเดียว ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

จึงมีความเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ